

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

LXVIII. An, & quis contrahat pœnas in Motu Gregorij XIII. (qui incipit: Dubiis
quæ emergunt) Prælati extra casum necessitatis in Monialium
Monasteria sibi subsidita ingredientibus impositas?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

in Monasterium Monialium extra casum necessitatis admittere praesumit, ipso facto incurrit excommunicationem Pontifici reservatam, & priuationem officiorum, & inhabilitatem ad illa, sicuti patet ex Motu Gregorij XIII. *Vbi gratia*, quem referebam *supra* dub. 54.

8 Dixi, *Monialis*; quapropter dictam excommunicationem, & penas non incurrit Superior Monialium, aut alius dimittens, quia textus loquitur tantum de Monialibus.

9 An autem incurrat Abbatisa, vel alia Monialium superiorissa, patet ex dictis *dub. precedenti.*

10 Dixi secundò, *que virum, vel feminam, &c.* quapropter dictam excommunicationem, & penas incurrit Monialis admittens personam cuiuscunque sexus, quia textus generaliter loquitur; cum utatur verbo relatiuo, *illos*, quod refertur ad personas superius in eadem clausula expressas; superius autem vsus fuerat verbo generali, *ibi*: *Interdicimus omnibus, & quibuscunque personis Ecclesiasticis, & secularibus.*

11 Dixi tertio, *extra casum necessitatis*; quapropter, si urgente necessitate Monialis aliquem admittat, non incurrit dictam excommunicationem, & penas, quia textus loquitur solum de admittente in casibus non urgentibus, *ibi*: *Sed necessitatibus urgentibus ingredi, neve Moniales sub iisdem penis illos aliter admittere praesumant; vbi ly aliter relationem habet ad necessitates urgentes.*

12 An autem admittens aliquem in casu necessitatis, sed absque licentia superioris, incurrat saltem excommunicationem Tridentini *sess. 25. capite 5.*

Respondetur negatiue, quia talis excommunication nullibi expressa reperitur, sicuti expressa reperitur de ingrediente sine licentia superioris. Vide *cir. dub. 54. & 65.*

13 Dixi quarto, *admittere*, id est, directe, vel indirecte cooperari ingressui, exercendo scilicet actionem positivam, vel (si ex officio tenetur impedire) negatiue se habendo ad ingressum; sicuti dicebam *supra*, quapropter dictas penas non incurrit alius.

14 Dixi quinto, *praesumit*: quapropter ad dictam excommunicationem, & penas incurrendas requiritur scientia, vel saltem ingens temeritas, quae scientiae comparatur, & non sufficit bona fides, inaduerterentia, vel obliuio, quin neque ignorantia vincibilis, crassa, & supina, sicuti dicebam *dub. 59.*

15 Dixi sexto, *excommunicationem Pontifici reservatam*, quapropter ipsius absolutio non potest impendi à quolibet Confessario. Vide *dub. 28. & 69.* vbi etiam dicitur de aliis penis, & à quo istae auferri possint?

DVBITATIO LXVIII.

An, & quis contrahat penas in Motu Gregorij XIII. (qui incipit *dubis, quae emergunt*?) Praelatis extra casum necessitatis in Monialium Monasteria sibi subdita ingredientibus impositas?

SUMMARIUM.

1 Censura, scilicet excommunicatio, suspensio, & interdictum contrahuntur ante omnem iudicis sententiam

à comprehensis in motu Gregorij, non tamen alia pena ibi statuta.

2 Soli Praelati seculares Pontificali dignitate insigniti, & quicumque Praelati Regulares contrahunt dictas penas.

3 Vicarii Episcoporum, & quicumque Abbates, & Praelati seculares iurisdictionem quasi Episcopalem habentes, si ipsi etiam praeter casum necessitatis ingredientur Monialium Monasteria sibi subdita, non contrahunt dictas penas.

4 Praelati seculares Pontificali dignitate insigniti, & Praelati Regulares quicumque in casu necessitatis ingredientur, si ingredientur soli, vel comitati à personis non habentibus conditiones requisitas in eo motu, non contrahunt dictas penas.

5 Praelati Pontificali dignitate insigniti excommunicationem non pro primo, vel secundo ingressu, sed solum pro tertio, & quocunque deinceps ingressu incurrunt.

6 Praelati Regulares secundum opinionem probabiliorum si extra casum necessitatis Monialium Monasteria sibi subdita ingredientur, in primo & secundo ingressu contrahunt excommunicationem, & priuationis officiorum penam.

7 Praelati Regulares probabile est quod dictas penas excommunicationis, & priuationis officiorum contrahant solum in tertio ingressu.

8 In penis mitior interpretatio facienda est.

9 Excommunicatio praedicta, quae in tertio ingressu & sequentibus inferitur, non est summo Pontifici reservata, & ab ipsa potest absolueri quilibet approbatus Confessarius.

Suppono, quod (sicuti dicebam *dub. 54. in fine*) Pontifex in dicto Motu, postquam interdixit omnibus Praelatis etiam, Cardinalibus, & quicumque alia dignitate insignitis, siue secularibus, siue Regularibus) quibus Monialium cura incumbit) ne ingredientur Monasteria Monialium extra casum necessitatis) & tunc non nisi comitati à paucis, senioribus, & religiosi viris, descendens ad penas in facientes contrarium, ait: *Serio monemus ut facultate huiusmodi, qui eam habent, praeterquam in casibus (ut praefertur) necessariis, nequaquam utantur. Quod si contra fecerint, statuimus, qui Pontificali dignitatis fuerint, pro prima vice, qua contra fecerint, ingressus Ecclesiae interdictos, pro secunda, munere Pontificali, & à divinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existere: Regulares vero omni officio, ac ministerio priuatos excommunicationi similiter subiacere. Vbi Pontifex nullam censuram ex his sibi reservat; omnes tamen illae penae praeter priuationem officiorum, ac ministeriorum (quam incurrunt soli Praelati Regulares) incurruntur ante Iudicis sententiam, quia censurae, scilicet suspensio, interdictum, & excommunicatio (quidquid in contrarium dicat Sorbus loco *supra* citat. numero 10. exigi scilicet, etiam ad incurrendam sententiam iudicis, quando non dicitur, *sunt suspensi ipso facto*, nec dicitur, *Absque alia declaratione*,) de facto incurrunt ante omnem Iudicis sententiam, sicuti dixi *dub. 23.* Quod autem econtra, ut incurratur officiorum, & ministeriorum priuatio, requiratur Iudicis sententia, saltem criminis, ita ut si in lege subdantur verba, ipso iure, vel ipso facto, nulla expectata iudicis sententia, vel declaratione, intelligenda sint solum de sententia, vel declaratione penae.*

pœna, non item criminis, dixi *cit. dub. 23*. Item quid veniat nomine officiorum, & ministeriorum, dixi *dub. 24*. Item quis possit in his dispensare, vel absolueret, dixi *dub. 28. & 29*. Quis autem possit à suspensione, & interdicto ab ingressu Ecclesiæ absolueret, dicam *dub. 81. & 82*. Hoc supposito.

2 Responderetur, soli Prælati saculares Pontificali dignitate insigniti, & quicumque Prælati Regulares contrahunt dictas pœnas. Patet ex contextu prædicti Motus, qui incipit: *Dubius quo emergunt*.

3 Hinc primò non contrahunt eas Vicarij Episcoporum, & quicumque Abbates, aut Prælati saculares iurisdictionem quasi Episcopalem habentes, si ipsi etiam, præter casus necessitatis, ingrediantur Monialium Monasteria sibi subdita; quia licet dictus Motus omnibus Prælati talem ingressum interdicat, descendens tamen ad contrahentium pœnas, mentionem facit solum de Prælati secularibus dignitatem Pontificalem habentibus, & Prælati Regularibus quibuscumque.

4 Secundò, neque contrahunt eas, etiam Prælati saculares Pontificali dignitate insigniti, & Prælati Regulares quicumque, in casu necessitatis ingredienti; si ingrediantur soli, vel comitati à personis non habentibus conditiones requisitas in eo Motu, scilicet comitati à non Religiosis, nec senibus; quia licet faciant contra dictum Motum Gregorij XIII. tamen pœna talis Motus extenduntur solum ad ingredienti in casibus non necessariis; cum, dum dictus Motus pœnas statuit contra transgressores, solum mentionem faciat de ipsis Prælati, quatenus ingrediuntur extra casum necessitatis.

5 Tertiò, neque contrahunt Prælati Pontificali dignitate insigniti, excommunicationem pro primo, vel secundo ingressu, sed solum pro tertio, & quocumque deinceps ingressu; quia cum postquam dictus Motus imposuit alias pœnas pro primo, & secundo ingressu, subiunxit ea verba, *ac deinceps excommunicatos existere*, signum est, quod excommunicationem statuatur solum pro ulteriori ingressu, id est supra primum, & secundum. Vide Llamas in *Append. §. 7*. Gavantum in *Manual. Episcop. verb. Monialium clausura*, numero 46. & sequentibus. Bonacinam de *clausura*, quæst. 4. punct. 5. num. 11. & Lezanam *tom. 1. cap. 25. num. 27*.

6 An autem Prælati Regulares extra casus necessitatis Monialium Monasteria sibi subiecta ingredienti pœnas excommunicationis, & priuationis officiorum contrahant primo, & secundo ingressu?

Responderetur, quod (licet nonnulli, ut Llamas *loco cit.* negent, ex eo, quia cum dictus Motus loquens de Prælati Pontificali dignitate insignitis, statuerit diuersas pœnas pro primo, & secundo ingressu, & excommunicationem pro tertio, & ulteriori ingressu, & statim subiunxit pœnas pro Prælati Regularibus, signum sit ex adiunctis, eas pœnas locum habere contra dictos Prælatos Regulares, solum quando tertiò, & ulterius ingrediuntur) probabilis tamen sit oppositum, Prælatos scilicet Regulares dictas pœnas excommunicationis, & priuationis officiorum contrahere pro quocumque ingressu extra casum necessitatis; quia cum Motus prius statuerit pœnas in Episco-

pos, distinguens in illis ingressus, & postea nullam diuersitatis ingressuum mentionem faciens, descenderit ad Prælatos Regulares, signum est, quod horum pœnas connexerit cum pœnis eorum, non autem cum numero ingressuum.

Dixi, *probabilis tamen sit oppositum*; quia & probabile est, quod defendit Llamas *loco cit.* scilicet Prælatos Regulares etiam dictas pœnas excommunicationis, & priuationis officiorum contrahere solum in tertio ingressu; idque tum quia in pœnis mirior interpretatio facienda est: tum quia sic referuatur proportio inter pœnas Episcopis, & Prælati Regularibus impositas, ut scilicet Prælatis Regularibus, etiam in primo ingressu sint interdicti ab ingressu Ecclesiæ, in secundo sint suspensi à diuinis, in tertio & sequentibus sint excommunicari, & priuari omni officio.

Cæterum excommunicatio hæc, quæ in tertio ingressu, & sequentibus inferitur, non est summo Pontifici referuata, quia prædictus Motus Gregorij XIII. illam imponens, nullam facit mentionem de referuatione; consequenter absolutio talis excommunicationis de iure communi à quolibet approbato Confessario impendi potest, iuxta *cap. nuper*, de *sent. excommunic.*

DVBITATIO LXIX.

An omnes pœna, hucusque siue contra ingredienti, siue contra ingredi facientes relata, contrahantur quando ingressus, vel admissionis delictum est omnino occultum; prodiit tamen in actum externum? Vbi etiam de eo, qui potest absolueret, & dispensare.

SVMMARIVM.

- 1 Omnes pœna hucusque, siue contra ingredienti, siue contra ingredi facientes relata, licet ingressus, vel admissionis delictum sit omnino occultum, prodiit tamen in actum externum, contrahuntur.
- 2 Quisnam à prædictis censuris, & pœnis possit dispensare, & absolueret, vide ibi.
- 3 Ingrediens simpliciter siue necessitate, & licentia in scriptis ex decreto Concilij possunt absolui iure ordinario ab Episcopis, & si sint subditi à Prælati Regularibus, ab omnibus approbatis Confessariis proprii penitentes absoluantur.
- 4 Ab excommunicatione contracta ob motum Gregorij XIII. Vbi gratis, nemo absoluit nisi Summus Pontifex, ipsius Penitentiarius; & si casus sit occultus, Episcopus, vel Prælatus habens privilegium absoluenti.
- 5 Afferuntur hi, quibus auctoritas est attributa absoluenti ab aliis censuris incursis extra motum supradictum.
- 6 Ingrediens non simpliciter, sed ad malum finem, incurrit casum unum ex quinque Pontifici referuatis.
- 7 Privilegia Religiosis concessa in ordine ad dictos casus reuocata fuerunt ex decreto sacre Congregationis sub Clemente VIII.